

Ramblin' On Your Mind

Jazz Gillum

(11 september 1904 - 29 maart 1966)

door Franky Bruneel

PRE-WAR

wars van commercieel belang altijd eerlijk hebben geschreven hoe zij erover dachten. Harmonicaspeler Jazz Gillum is tijdens zijn leven nooit een grote bluesster geworden. Laat ons simpelweg stellen dat hij misschien niet de juiste man op de juiste plaats op het juiste ogenblik is geweest. Maar vraag nu, een halve eeuw later, aan eender welke specialist ter zake om een top-5 van vooroorlogse harmonicaspelers uit Amerika's diepe zuiden op te stellen en Jazz Gillum komt tevoorschijn! Doe de proef, en vraag misschien ook naar de reden hiervan. We garanderen u antwoorden als 'hij is volstrekt uniek', 'niemand speelt zoals hij' of 'zijn harmonica klinkt als een orgel'...

Straatmuzikant in Greenwood

William McKinley Gillum werd op 11 september 1904 geboren in Indianola, Mississippi. Zijn ouders, Irving Gillum en Celia Buchanan, overleden allebei toen William nog een baby was. William en zijn broers groeiden op bij Celia's broer, oom Ed Buchanan. Die was diaken in de plaatselijke kerk en zo kreeg de jonge Gillum de kans om het harmonium te leren bespelen. Dat was een pomporgel dat via voetpedalen werkte met gestuwde lucht. William raakte al snel heel bedreven op dit instrument en speelde als kind regelmatig tijdens kerkdiensten. Van het harmonium wou hij altijd een kleine, draagbare versie op zak hebben: de mondharmonica, inderdaad! Zijn oudere broers en andere muzikanten rond Indianola leerden hem de eerste knepen van de harmonica.

De Gillumbroertjes vonden dat oom Ed hen slecht behandelde. Zo werd William zwaar gestraft, wanneer hij het waagde om bluesriedels te spelen in plaats van kerkmuziek. Nog voor William acht jaar werd, liepen de broers samen van huis weg. William belandde bij familie in Charleston, Mississippi, maar toen hij elf was, hield hij het ook daar voor bekeken. Hij kwam in Minter City terecht, waar hij drie jaar op het veld werkte, alvorens in 1918 in de buurt van Greenwood werk te vinden bij de McIntyre's Drug Store, een drogist. Zijn harmonica was hem al die jaren blijven vergezellen. Na het werk speelde en zong Gillum vaak op straat, voor een schrale fooi. Zijn streven naar het reproduceren van de orgeloctaven op harmonica, maakte hem tot één van de pioniers van de techniek 'tongue-blocking'. Het was in die tijd dat hij de bijnaam 'Jazz' kreeg, omdat hij zich steeds

Jazz Gillum, jaren '30 (foto: collectie Frank Driggs)

Voor de liner-notes van het RCA-album 'Got To Reap What You Sow' schreef de Britse blueseminentie Neil Slaven in 1970: *"Gillums muziek was zeer individueel. Zijn platen hadden een opmerkelijk karakter en een zekere charme, waardoor hij populair bleef in de Bluebird-catalogoog tot aan de teloorgang van het label."* In 1961 schreef de vooraanstaande blueskenner en -fotograaf Ray Flerlage uit Chicago de hoestekst voor het Folkways-album dat Jazz Gillum en Memphis Slim samen hebben gemaakt. Daarin stelde hij: *"Gillum heeft zich opgewerkt tot een belangrijke figuur voor de groei van de zuidse bluestraditie."*

Natuurlijk heeft een hoestekst een functie, namelijk de plaat en de artiest in kwestie aanprijzen. Maar laat nu net Neil Slaven en Ray Flerlage mensen zijn die